

- <https://www.researchgate.net/> (дата звернення : 27.10.2025).
3. Кулиняк І. Я., Жигало І. І., Коваль С. О. Вплив на прийняття рішень споживачів на ринку туристичних послуг за допомогою технологій нейромаркетингу. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія : «Економічні науки»*. № 2. 2022. URL : <https://www.researchgate.net/> (дата звернення : 28.10.2025).
 4. Реклама: цілі, функції та сучасні види. URL : <https://online.novaposhta.education/> (дата звернення : 30.10.2025).
 5. Sussman K. L., Bright L. F., Wilcox G. B. Digital consumer engagement: examining the impact of native advertising exposure in a social network. *Journal of Research in Interactive Marketing*. № 17(4). 2023. P. 544 – 561. DOI : <https://doi.org/10.1108/JRIM10-2021-0265> (date of application : 30.10.2025).

С. С. Гриценко, В. С. Косик

*Сумського державного педагогічного університету
імені А. С. Макаренка*

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО ГОСПОДАРСТВА В СУМСЬКОМУ РЕГІОНІ

У статті було розглянуто основні механізми та джерела формування фінансових ресурсів, які є важливими для розвитку туристичного господарства в Сумській області. Проаналізовано сучасні тенденції грантової підтримки та інвестування туристичних проектів у регіоні. Досліджено роль регіонального, державного та приватного фінансування, яке впливає на розвиток туристичної інфраструктури.

Ключові слова: туризм, фінансові ресурси, інвестиції, гранти, Сумщина.

The article considered the main mechanisms and sources of financial resources formation, which are important for the development of the tourism industry of Sumy region. The current trends in grant support and investment in tourism projects in the region were analyzed. The role of regional, state and private financing, which affects the development of tourism infrastructure, was investigated.

Keywords: tourism, financial resources, investments, grants, Sumy region.

Постановка проблеми. Туризм – це високорентабельна галузь економіки, яка має високу динаміку розвитку, та виступає в числі найважливіших чинників соціально-культурного розвитку, що в свою чергу сприяє підвищенню рівня й якості життя населення. Слід зазначити – що Сумщина має високий природно-рекреаційний і культурний потенціал. Але на сьогодні залишається невирішеним питанням забезпечення стабільного фінансування туристично господарства. Це і низький рівень інвестиційної активності,

обмеження бюджетних коштів, недостатня координація дій між органами державної влади, бізнесом та громадами. Це все уповільнює розвиток туризму на регіональному рівні. Тож формування фінансових ресурсів є

Метою роботи є аналіз можливих джерел формування фінансових ресурсів туристського господарства Сумської області та визначення напрямів їх розподілу для розвитку туризму в регіоні.

Виклад основного матеріалу. Фінансове забезпечення туристичної галузі в Сумській області формується із наступних джерел:

- бюджетне фінансування. Вони включають обласні програми, які підтримують культурно-освітні заходи, розвиток маршрутів та їх промоцію і програми державного рівня. Але частка видатків на туризм у регіональному бюджеті залишається зовсім маленькою – менше 0,1%.
- приватні інвестиції. За рахунок приватних інвестицій йде значний розвиток туризму. Але основна маса цих вкладень зосереджені у готельно-ресторанному бізнесі, сільському та екологічному туризмі. Але великі ризики воєнного стану та нинішня економічна нестабільність обмежують приплив капіталу.
- грантові та міжнародні програми. На сьогодні маємо підтримку міжнародних програм і організацій, наприклад USAID, Українського культурного фонду (УКФ), EU4Business громади Сумської області мали змогу реалізувати низку проєктів – інформаційна підтримка, створення туристичних маршрутів, реконструкцію історичних об'єктів, цифровізацію інформаційних центрів.
- державно-приватне партнерство. Один із напрямків. Це цікавий напрям залучення інвестицій, який дає змогу створити дуже гарні та перспективні об'єкти туризму ерспективні об'єкти туризму Партнерські ініціативи у сфері туризму мають велику перспективу та напрацьований механізм залучення коштів. Як приклад, можна навести співфінансування облаштування туристичних зон у Тростянецькій і Путивльській громадах [2].

Сьогодні на території області діють такі грантові та інвестиційні проєкти, як:

1. «Власна справа» створена для того, щоб підтримати молодих підприємців, діючий бізнес, а також для стимулювання створення нових робочих місця або розвитку та масштабування вже діючого [1]
2. «Місто за вікенд» основна мета проекту, підвищити конкурентоспроможність міста, розвивати культурні події [4].

Для розвитку туристичної інфраструктури в області велике значення мають всі види фінансування, а саме державне, регіональне і приватне.

Державне фінансування здійснюється на безповоротній основі за рахунок засобів бюджетних і позабюджетних фондів. За допомогою такого фінансування уряд цілеспрямовано надає підтримку туристичним організаціям у межах реалізації державної політики в цій сфері. Державне фінансування може здійснюватися, наприклад, у формі грантів, які є безвідплатними. В даному випадку кошти можуть вкладатися в розбудову інфраструктури, те що приватний дізнес не хоче фінансувати [3].

Регіональне фінансування в туризмі передбачає використання коштів на місцевому рівні для підтримки розвитку туристичної індустрії, створення нових об'єктів, покращення інфраструктури та просування туристичного потенціалу регіону. Це може включати інвестиції з місцевих бюджетів, гранти, державні програми, а також залучення приватного капіталу. Метою є стимулювання економічного зростання, створення робочих місць та підвищення конкурентоспроможності регіону.

Приватне фінансування – це залучення грошових ресурсів від приватних осіб або компаній для реалізації проектів. Воно може включати власні кошти інвестора (власний капітал, заощадження, прибуток) та залучені кошти, такі як банківські кредити, облігації та інші види залучених ресурсів. Приватні підприємці зазвичай вкладають кошти в розбудову готельно-рестораний сектор, приватні садиби зеленого туризму.

Висновки. Сумщина має великий культурний та природно-рекреаційний потенціал, для формування стабільних фінансових ресурсів, які сприятимуть розвитку туризму на Сумщині. Але для розвитку туристичного господарства потрібен системного підхід, який буде включати різні джерела фінансування – державне, приватне та регіональне. Якщо в цьому напрямі розвивати партнерство між владою, бізнесом і громадськістю, то це дозволить

ефективно використовувати потенціал регіону, а запровадження інноваційних фінансових механізмів буде сприяти формуванню ефективного управління туристичною галуззю регіону і створенню конкурентоспроможного туристичного простору Сумщини. Усі ці чинники будуть сприяти більш стабільному розвитку економіки регіону.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Грант на власну справу. URL : <https://www.dcz.gov.ua/people/micro> (дата звернення : 02.11.2025).
2. Інформаційний портал Сумської міської ради. URL : https://smr.gov.ua/images/documents/Proekty/Poriadok_sesii/2022/19_ses_23.02.22/2/66.pdf (дата звернення : 12.11.2025).
3. Мальська М. П., Рутинський М. Й., Білоус С. В., Мандюк Н. Л. Економіка туризму: теорія та практика. Київ : Центр учбової літератури. 2014. 539 с.
4. Місто за вікенд. URL : https://ua.igotoworld.com/projects/tic/sumy/#google_vignette (дата звернення : 10.11.2025).

А. О. Калініченко,

*Вільнюський державний університет,
м. Вільнюс, Литва*

В. С. Косик

*Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка*

ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ В ГОТЕЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ

У статті розглядаються сучасні умови та технології управління, які тісно взаємодіють з готельним господарством. Проаналізовано вплив на ефективність роботи готелів, оптимізацію бізнес процесів та покращення в обслуговуванні якості гостей. Досліджено вплив основних тенденції сучасних технологій управління в готельному господарстві.

Ключові слова: готельне господарство, технології управління, цифрова трансформація, PMS

The article examines modern conditions and management technologies that closely interact with the hotel industry. The impact on the efficiency of hotel operations, optimization of business processes and improvement in guest service quality is analyzed. The impact of the main trends of modern management technologies in the hotel industry is studied.

Keywords: hotel industry, management technologies, digital transformation, PMS